

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 18.12.2000
KOM(2000)843 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

om tillämpningen av direktiv 93/109/EG vid val till Europaparlamentet i juni 1999

Rätt att rösta och kandidera i val till Europaparlamentet för unionsmedborgare som är bosatta i en annan medlemsstat än den där de är medborgare

MEDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

om tillämpningen av direktiv 93/109/EG vid val till Europaparlamentet i juni 1999

Rätt att rösta och kandidera i val till Europaparlamentet för unionsmedborgare som är bosatta i en annan medlemsstat än den där de är medborgare

1. INLEDNING

Rätten att rösta och kandidera i kommunalval och i val till Europaparlamentet i den medlemsstat där man är bosatt är en av de nya rättigheter som unionsmedborgarskapet ger.

Rättigheterna i val till Europaparlamentet stadfästes i artikel 19.2 i EG-fördraget och genomfördes i rådets direktiv 93/109/EG¹ av den 6 december 1993 om närmare bestämmelser för rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet för unionsmedborgare som är bosatta i en medlemsstat där de inte är medborgare².

Direktiv 93/109/EG tillämpades för första gången vid valen till Europaparlamentet i juni 1994³. Enligt artikel 16 i direktiv 93/109/EG försåg kommissionen Europaparlamentet och rådet med en rapport om hur direktivet tillämpats vid valet⁴.

Enligt direktivet krävdes ingen andra rapport om valen i juni 1999. Men flera skäl talade för en utvärdering. Ett av skälen var hur direktivet tillämpades 1994. På grund av när direktivet antogs införlivade medlemsstaterna det strax innan valen i juni 1994 (genomförandebestämmelserna antogs mellan den 22 december 1993 och den 11 april 1994). Det gav mycket kort varsel för att informera unionsmedborgarna om rättigheterna och villkoren för att utöva dem. Rapportens slutsatser både om artikel 12 (informationsplikt) och artikel 13 (informationsutbyte för att hindra dubbel röstning) är på grund av de särskilda omständigheterna kring valen 1994 av övergående karaktär. I samarbete med behöriga nationella förvaltningar har kommissionen flera gånger ändrat bestämmelserna för det informationsutbyte som anges i artikel 13 i direktivet, och effektiviteten bör kontrolleras.

Syftet med det här meddelandet är därför att bedöma hur direktivet tillämpades vid valen i juni 1999, uppmärksamma de huvudsakliga problem som uppstått samt

¹ EGT L 329, 30.12.1993, s. 34.

² Det bör preciseras att direktivet bara gäller rätten att rösta i bosättningsstaten på de kandidater som ställer upp i val där. Vissa medlemsstater tillåter att medborgare som bor i andra medlemsstater röstar på hemlandets kandidater. Den situationen är helt beorende av hemlandets nationella rätt.

³ I Sverige hölls de första valen till Europaparlamentet den 17 december 1995, i Österrike den 13 oktober 1996 och i Finland den 20 oktober 1996.

⁴ KOM(1997) 731 slutlig.

förmedla och uppmuntra goda metoder som används i vissa medlemsstater för att göra unionsmedborgarna mer delaktiga i politisk verksamhet i bosättningsstaten.

Meddelandet ingår även i kommissionens arbete med att se till att gemenskapsrätten tillämpas korrekt och att närma Europeiska unionen till medborgarna. Att ge unionsmedborgare som bor i en medlemsstat där de inte är medborgare politiska rättigheter är avgörande för känslan av att tillhöra Europeiska unionen, men även för en lyckad integrering i bosättningsstaten.

Meddelandet handlar främst om olika problem, som informationen till unionsmedborgarna och systemet för informationsutbyte.

2. DIREKTIV 93/109/EG

2.1. Allmän presentation

Målen i artikel 19.2 i EG-fördraget konkretiserades i direktiv 93/109, som klargör den principiella rösträtten för unionsmedborgare som bor i en medlemsstat där de inte är medborgare och som uppfyller bosättningsstatens villkor för de egna medborgarna i vallagen. Rösträtten omfattar nedanstående principer.

Valfrihet

Unionsmedborgare får fritt utöva sina rättigheter i ursprungsstaten eller i den medlemsstat där de är bosatta.

En enda röst och en enda kandidatur

Det är förbjudet att rösta eller ställa upp för val i mer än en medlemsstat vid samma val till Europaparlamentet. Den unionsmedborgare som väljer att utöva sin rösträtt eller ställa upp för val i en av medlemsstaterna avstår automatiskt från dessa rättigheter i andra medlemsstater. För att förhindra dubbel röstning eller valbarhet utbyter medlemsstaterna information om vilka av de egna medborgarna som utövar rösträtt i någon annan medlemsstat.

Ansökan krävs för att bli upptagen i bosättningsstatens röstlängd

De unionsmedborgare som vill utöva sin rösträtt i bosättningsstaten måste ansöka om att bli upptagna i röstlängden.

Jämlikt tillträde till rösträtten

Enligt diskrimineringsförbudet skall unionsmedborgarna få utöva sin rösträtt på samma villkor som medborgarna i bosättningsstaten. Det medför till exempel samma rätt att klaga på utelämnanden eller misstag i röstlängden eller kandidaturen och samma skyldigheter för utlänningar när röstplikt råder. En unionsmedborgare som väl upptagits i röstlängden skall stå kvar i registret på samma villkor som landets egna medborgare, om inte han eller hon bett om att bli struken. Det ger unionsmedborgarna rätt att fullt ut delta i politisk verksamhet i bosättningsstaten, att gå med i befintliga politiska partier eller till och med grunda nya.

Bestämmelser om diskvalificering av kandidater får effekt även utanför landsgränsen

Den som mist rätten att kandidera i val i hemlandet är inte heller valbar till Europaparlamentet i sin bosättningsstat.

Informationsplikt

För att väljare inom gemenskapen som bor i andra medlemsstater skall få kännedom om sina nya rättigheter måste bosättningsstaten enligt direktivet informera dem "i god tid och på lämpligt sätt" om hur rättigheterna kan utövas.

Undantag tillåts enbart om de motiveras av en specifik situation i en medlemsstat

Enligt artikel 14 får tillfälliga undantag göras från likabehandlingsprincipen om särskilda problem i någon medlemsstat motiverar det. Direktivet innehåller två undantagsbestämmelser. Det första undantaget ger medlemsstaterna rätt att kräva en viss bosättningsperiod av utländska medborgare, om mer än 20 % av bosättningsstatens utländska medborgare uppfyller ålderskravet för rösträtt. Det andra undantaget gäller medlemsstater som i samband med nationella val redan upptagit utländska unionsmedborgare i röstlängden på precis samma villkor som landets egna medborgare. Direktivet ger då sådana medlemsstater rätt att inte tillämpa vissa av bestämmelserna i artiklarna 6–13 på andra medlemsstaters medborgare.

2.2. Genomförande av direktivet

För att direktivet skulle kunna tillämpas vid valen i juni 1994 skulle det genomföras av medlemsstaterna senast den 1 februari 1994 enligt artikel 17.

Alla medlemsstater genomförde direktivet före juni 1994, även om det ibland skedde relativt tätt inpå valet (bestämmelserna genomfördes mellan den 22 december 1993 och den 11 april 1994).

I stort sett alla medlemsstater genomförde direktivet på ett tillfredsställande sätt. Flera smärre justeringar gjordes i de nationella genomförandebestämmelserna på kommissionens begäran.

I ett fall inleddes ett överträdelseförfarande mot Tyskland enligt artikel 226 i fördraget och ledde till ett motiverat yttrande. Enligt tysk lag upprättas nämligen vid varje val en ny röstlängd, som sedan förstörs. Enligt de nationella genomförandebestämmelserna skulle röstlängden skilja väljare med tyskt medborgarskap från andra unionsmedborgare. De tyska väljarna upptogs med hjälp av folkbokföringen automatiskt i röstlängden. Icke-tyska väljare måste däremot ansöka om att bli införda, även om de också fanns med i kommunens befolkningsregister, hade funnits med i röstlängden i föregående val och inte förändrat sin situation sedan dess. Därför krävdes ny ansökan om inskrivning från unionsmedborgarna trots att det i direktivets artikel 9.4 sägs att: *"Väljaren skall stå kvar i röstlängden på samma villkor som statens egna medborgare tills han eller hon stryks från den på egen begäran eller därför att villkoren för rösträtt inte längre är uppfyllda"*.

Överträdelseförfarandet pågår fortfarande. Tyskland har meddelat att den nationella lagstiftningen skall ändras för att bli förenlig med direktiv 93/109/EG.

Det felaktiga genomförandet av direktivet i Tyskland påverkade unionsmedborgarnas valdeltagande i juni 1999 väsentligt (se punkt 3.2).

3. VALEN I JUNI 1999

3.1. Allmänt

Deltagandet i valen till Europaparlamentet i juni 1999 var generellt lågt.

Det bekräftar en varaktig tendens sedan de första direkta valen till Europaparlamentet. Tabellen för deltagandet i unionens femton medlemsstater visar att deltagandet ökade något bara i Belgien, Spanien, Grekland, Irland och Portugal. Det bör noteras att EU-valen i Belgien och Spanien hölls samma dag som nationella val respektive kommunalval. I vissa länder såsom Finland, Österrike och Tyskland minskade valdeltagandet signifikant. Inom hela EU minskade valdeltagandet från 56,5 % år 1994 till 49,7 % år 1999. (Vid de första valen år 1979 var valdeltagandet 63 %.)

Deltagande i valen till Europaparlamentet 1994 och 1999

	A	B ⁵	D	DK	E	F	FIN	EL ⁵	I	IRL	L ⁵	NL	P	S	UK	EU
1994	67,7	90,7	60	52,9	59,1	52,7	60,3	71,2	73,7	44	88,5	36	35,5	41,6	36,4	56,5
1999	49,4	90,8	45,2	50,5	63,1	46,8	30,1	75,3	70,8	50,2	88,5	29,9	40	38,8	24	49,7

3.2. Unionsmedborgarnas deltagande i bosättningsstatens val i juni 1999

Andelen unionsmedborgare i bosättningsstaternas röstlängder varierar fortfarande kraftigt och är ofta låg, såsom framgår av nedanstående tabell.

Andel unionsmedborgare registrerade i val i bosättningsstaterna

	A	B	D	DK	E	F	FIN	EL	I	IRL	L	NL	P	S	UK	EU
1994	7,9	5,1	6,7	24,9	12,6	3,4	22	1,6	1,8	44,1 ⁶	6,6	--	2,3	24	1,96	5,9
1999	15,1	7,7	2,1	26,6	22,4	4,9	28,1	1,8	9,2	43,9	8,8	16,9	13,6	27,2	23,1	9

Andelen registrerade väljare ökar i alla medlemsstater utom Tyskland. Andelen är mycket låg i Tyskland och Frankrike, där de flesta utländska unionsmedborgarna bor (63 % av alla unionsmedborgare som bor i en medlemsstat där de inte är medborgare bor i något av dessa länder). Det drar ner hela EU:s genomsnitt (räknas Frankrike och Tyskland bort blir genomsnittet 17,3 %).

⁵ Det är obligatoriskt att rösta i Belgien, Grekland och Luxemburg.

⁶ Utom brittiska medborgare.

I Tyskland inleddes ett överträdelseförfarande om genomförandet av direktiv 93/109/EG.

Medborgare som upptogs i röstlängden 1994 och sedan på grund av det felaktigt genomförda direktivet måste lämna ny ansökan 1999 fick inte tillräcklig information om ansökningsskyldigheten och tidsfristerna. Det förklarar det sjunkande valdeltagandet och gav också upphov till de flesta av klagomålen till kommissionen och petitionerna till Europaparlamentet (se bilaga 5).

Jämfört med 1994 ökade andelen registrerade väljare i Frankrike mycket litet, från 3,38 % till 4,9 %. Det ligger långt under genomsnittet i EU.

Grekland uppvisar den lägsta andelen registrerade väljare av alla femton medlemsstater, och endast marginella förändringar jämfört med 1994.

Det bör noteras att det inte finns några uppgifter om hur många unionsmedborgare som faktiskt deltog i Europavalen i bosättningsstaterna. De uppgifter som finns avser hur många som upptagits i röstlängderna i bosättningsstaten och vissa medlemsstater har uppgifter om hur många som registrerat sig som väljare i sin ursprungsstat. Det är rimligt att anta att de flesta unionsmedborgare som aktivt begärt att bli upptagna i bosättningsstatens röstlängder också faktiskt utövat rösträtten och att gruppen innehåller mycket få soffliggare.

Det vore nyttigt att jämföra de ovanstående uppgifterna med hur många unionsmedborgare som bor i en annan medlemsstat än den där de är medborgare och är upptagna i röstlängden i sitt ursprungsland. Men sådana uppgifter har tyvärr bara lämnats av de nio medlemsstaterna Österrike, Belgien, Tyskland, Danmark, Spanien, Italien, Irland, Nederländerna och Portugal. Vissa medlemsstater såsom Finland, Irland, Luxemburg, Nederländerna och Förenade kungariket har inga uppgifter om var unionsmedborgare som upptagits i de nationella röstlängderna är medborgare, vilket omöjliggör jämförelser. Trots det framgår ändå vissa huvudtendenser av bilaga 6. Man ser till exempel att skillnaderna är stora mellan olika medlemsstater. Att omröstning sker i ursprungsstaten är sällsynt i vissa medlemsstater som Belgien och Irland men är i andra medlemsstater såsom Österrike, Spanien, Italien och Portugal betydligt vanligare än att rösta i bosättningsstaten. Det finns säkert många olika orsaker, till exempel hur ursprungsstatens vallag är formulerad, hur de konkreta förbindelserna med ursprungsstaten ser ut eller hur mycket ursprungsstaten satsar på att informera om och uppmana till omröstning. Också detta faktum bör beaktas när man analyserar valdeltagandet i bosättningsstaten. Att många föredrar att rösta i ursprungsstaten beror antagligen även på att den politiska debatten i valkampanjen oftare handlar om frågor av nationellt intresse än om europeiska frågor.

Också täta men korta vistelser i en annan medlemsstat av yrkes- eller familjeskäl påverkar troligen valdeltagandet.

Unionsmedborgarna skulle troligen också vara mer benägna att utöva rösträtten i bosättningsstaten om de var nöjda med sina företrädare och sin möjlighet att göra sig hörda. Därför är det viktigt att de har faktiska möjligheter att engagera sig i den politiska verksamheten i bosättningsstaten. Bilaga 5 visar att alla bosättningsstater inte beviljar rätten att skriva in sig i politiska partier. Kommissionen anser

fortfarande⁷ att politiska rättigheter är en förutsättning för att utöva den rätt att rösta och ställa upp i val som artikel 19 i fördraget ger, särskilt som kandidaterna i Europavalen i de flesta medlemsstater måste vara medlemmar av politiska partier. Rätten att rösta och ställa upp i val är inte komplett utan rätten att helt och fullt delta i den lokala politiska verksamheten.

Mot den bakgrunden är det inte särskilt förvånande att det precis som 1994 fanns mycket få utländska medborgare bland kandidater och förtroendevalda. Nedanstående tabell visar hur många kandidater och förtroendevalda vid valen i juni 1999 som var utlänningar i varje medlemsstat.

Antal kandidater och förtroendevalda per medlemsstat

	A	B	D	DK	E	F	FIN	EL	I	IRL	L	NL	P	S	UK	EU
Kandidater	1	14	16	0	10	8	0	5	6	0	--	2	0	0	0	62
Valda	0	2	0	0	0	1	0	0	1	0	--	0	0	0	0	4

År 1994 var 53 av kandidaterna utländska, varav en enda blev vald i bosättningsstaten.

3.3. Information till unionsmedborgarna (artikel 12 i direktivet)

Valen i juni 1994 var de första där utländska medborgare fick rösta⁸.

Kommissionen uttalade i rapporten om valen till Europaparlamentet 1994⁹ att "*informationen om nya rättigheter var bristande*". Därför ansåg kommissionen att "*Medlemsstaterna skall avsevärt öka sina insatser för att informera sina bofasta utländska EU-medborgare enligt vad som fastställs i artikel 12 i direktivet. Detta gäller i synnerhet de medlemsstater som inte meddelat sina EU-medborgare individuellt och som enbart använder sig av administrativa anslag. Särskilda insatser skall göras för att informera EU-medborgare om tidsfristerna för registrering*".

När över 5 miljoner människor i röstberättigad ålder som bor i andra medlemsstater fick politiska rättigheter genom unionsmedborgarskapet krävdes enorma informationsinsatser inte bara om att rättigheterna existerade, utan även om hur de praktiskt kunde utövas i bosättningsstaterna. Det skall framhållas att de praktiska formerna ibland skilde sig stort från hur det gick till i ursprungsstaten.

Troligen känner de flesta berörda nu till rösträtten, men de flesta vet antagligen ännu inte tillräckligt mycket om formerna för att utöva rätten, till exempel när det gäller upptagning i röstlängd i bosättningsstaten. Det framgår bland annat av de klagomål som inkommit till kommissionen och de många petitioner till Europaparlamentet i frågan som kommissionen tagit del av (se bilaga 5).

⁷ Se punkt 1.4 i andra rapporten från kommissionen om unionsmedborgarskap (KOM(1997) 230 slutlig).

⁸ Utom Irland och Förenade kungariket som redan tidigare givit utländska medborgare rösträtt.

⁹ KOM(1997) 731 slutlig.

Tabellen i bilaga 1 visar vilka informationskampanjer som drivits av varje medlemsstat och hur många utländska unionsmedborgare som upptagits i röstlängderna. Det är glädjande att potentiella väljare fick direkt information i de sex medlemsstaterna Danmark, Finland, Nederländerna, Spanien, Irland¹⁰ och Förenade kungariket.¹¹ I en del andra medlemsstater såsom Italien och Tyskland fick väljarna nödvändig information av vissa kommuner, men omfattningen är svår att bedöma. Än en gång har den här sortens information visat sig effektiv, eftersom 23,5 % av unionsmedborgarna i de första sex medlemsstaterna registrerade sig, jämfört med 9 % i EU som helhet.

Enligt artikel 12 i direktivet skall boplatssstaterna "*i god tid och på lämpligt sätt underrätta väljare och valbara personer om villkor och närmare bestämmelser för utövande av rösträtten och rätten att kandidera*". Det bör än en gång framhållas att artikeln inte enbart avser de första valen under vilka direktivet tillämpats. Ingenting i själva artikeln eller principerna i direktivet motiverar en sådan tolkning.

Det är inte lätt att avgöra vad som är information "på lämpligt sätt". I ett svar på en fråga från Europaparlamentet¹² har kommissionen uttalat att *medlemsstaternas enda skyldighet är att informera de bosatta på lämpligt sätt, medan det står dem fritt att välja hur informationen överförs*. Medlemsstaterna har alltså stor handlingsfrihet, så länge informationen följer artikeln och är förenlig med direktivets syfte.

Kommissionen anser att medlemsstaterna bör ge särskild information till unionsmedborgare som är bosatta på deras territorium om formerna och villkoren för att utöva rösträtten. Medlemsstater som bara lämnat sådan information som vanligen ges till de egna medborgarna anses därför inte ha uppfyllt informationsplikten enligt artikel 12. Andra tolkningar skulle göra artikel 12 verkningslös. Informationen skall alltså vara målinriktad och avse väljargruppens särskilda behov.

Kommissionen anser därför att direktivets genomförande bör utvärderas med hänsyn till de praktiska resultaten av informationskampanjerna och hur unionsmedborgarnas deltagande i valen till Europaparlamentet påverkats, i stället för lydelsen i genomförandebestämmelserna. Kommissionen är medveten om att det inte är lätt att fastställa gränsvärden för när man kan anse att artikel 12 i direktivet inte tillämpats på ett riktigt sätt. Det ligger i sakens natur att bedömningen måste göras från fall till fall, och att man inte kan använda en i förväg fastställd uppsättning kriterier eller allmänna tröskelvärden.

Kommissionen anser att medlemsstater där antalet registrerade ligger under genomsnittet i EU (som redan är lågt på grund av hur de tyska och franska resultaten påverkar statistiken) måste vidta särskilda informationsåtgärder, till exempel ge unionsmedborgarna individuell information via post eller vid alla myndighetskontakter, lokalt eller på riksplanet.

Kommissionen anser att det tyder på olämplig information om valdeltagandet är extremt lågt och långt under genomsnittet i EU i någon stat, som då eventuellt skulle kunna ställas till svars för oriktig tillämpning av artikel 12 i direktivet.

¹⁰ Informationsutskick till alla hushåll om hur rösträtten utövas.

¹¹ Dito.

¹² Skriftlig fråga nr E-3111/95 - EGT C 79, 18.3.1996, s. 50.

3.4. Systemet för informationsutbyte

I artikel 13 i direktivet sägs att: *"Medlemsstaterna skall utbyta den information som är nödvändig för genomförandet av artikel 4. För detta ändamål skall bosättningsstaten, på grundval av den förklaring som avses i artiklarna 9 och 10, i tillräckligt god tid före valet förse hemstaten med information om medborgare i denna som finns upptagna i röstlängden eller som kandiderar. Hemstaten skall, i enlighet med sin nationella lagstiftning, vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att dess medborgare inte röstar mer än en gång eller kandiderar i mer än en medlemsstat"*.

Artikeln är följden av direktivets båda huvudprinciper, nämligen valfriheten och principen om en enda röst och en enda kandidatur.

Vid Europavalen 1994 uppmärksammade kommissionen flera problem med informationsutbytet. I en rapport¹³ som då utarbetades sades att *"Kommissionens tjänstemän håller därför på att samarbeta med medlemsstaterna för att*

- *fastställa vilka nationella myndigheter som bosättningsstaten skall meddela,*
- *fastställa exakt vilka uppgifter som medlemsstaterna behöver för att avlägsna väljarens namn från sin egen röstlängd,*
- *komma överens om ett gemensamt format för en standardblankett för informationsutbyte,*
- *undersöka metoder att utföra informationsutbytet på elektronisk väg så att förfarandet kan påskyndas.*

[...] Men om försöket skulle misslyckas och om det nuvarande systemet skulle visa sig vara oförenligt med långa tidsfrister för registrering i medlemsstaterna [...] skulle det enda alternativet vara att ändra direktivet".

Kommissionen försökte genomföra dessa rekommendationer i nära samarbete med medlemsstaterna. Förteckningen över de nationella myndigheter som skulle ta emot uppgifterna spreds och i övrigt inriktades insatserna på att utarbeta standardblanketten för vilka uppgifter som skulle sändas till ursprungsstaten, att anta ett gemensamt elektroniskt format för utbytet och att fastställa de konkreta formerna för utbytet (diskett eller e-post).

Alla åtgärder enligt direktivet har alltså vidtagits och effekten 1999 bör utvärderas.

För att kunna bedöma hur informationsutbytet efter vissa ändringar fungerat vid valen i juni 1999 fick medlemsstaterna den 12 juli 1999 ett frågeformulär från kommissionen om hur direktivet tillämpats. Bilaga 2 innehåller en sammanfattning av svaren på hur effektivt informationsutbytet varit och på om direktivet bör ändras på denna punkt.

De flesta medlemsstaterna (Belgien, Tyskland, Danmark, Spanien, Italien, Irland, Portugal och Förenade kungariket) uppgav att systemet för informationsutbyte generellt fungerade bättre än 1994.

Bara Österrike, Belgien, Danmark och Finland svarade däremot ja på om de mottagna uppgifterna gjort det möjligt att identifiera och stryka medborgare i röstlängderna som var inskrivna även i en annan medlemsstat. Spanien, Italien,

¹³ KOM(1997) 731 slutlig, s. 24.

Luxemburg, Nederländerna och Portugal svarade att detta bara skett delvis. Att systemet inte fungerade på den här punkten berodde på flera olika saker, bland annat

- att uppgifterna var ofullständiga,
- att uppgifterna lämnades för sent,
- att dataformatet var oläsligt,
- att informationen i pappersform var oanvändbar, eller
- att upprättade röstlängder inte fick ändras enligt lag.

De flesta medlemsstaterna ville inte ändra direktivets bestämmelser om informationsutbyte. Vissa medlemsstater såsom Österrike, Belgien, Italien och Nederländerna framhöll dock att informationsutbytet borde ske inom vissa tidsfrister för att alla medlemsstater skall kunna stryka de berörda i sina röstlängder. Andra medlemsstater, däribland Irland och Förenade kungariket, föreslog till och med att informationsutbytet skulle avskaffas och ersättas med formella intyganden från väljarna.

Medlemsstaternas svar visar att dagens system kan behållas efter vissa praktiska förbättringar. Diskussionen bör fördjupas om vilka uppgifter som är absolut nödvändiga för identifiering i varje medlemsstat, eftersom det varierar kraftigt efter landets förvaltningstradition. Därmed skulle man kunna finna praktiska lösningar på problemen i länder utan centrala register.

Men informationsutbytet måste hållas enkelt för att det skall stå i proportion till problemet.

Informationsutbytet har också lett till nya problem, som troligen kommer att förvärras vid kommande val och därför bör lösas.

De allvarligaste följderna uppstår när väljare som är registrerade i bosättningsstaten stryks i ursprungsstatens röstlängd enligt det informationsutbyte som avses i artikel 13, trots att de redan återvänt till ursprungsstaten från bosättningsstaten. De berövas i så fall rätten att rösta i valen till Europaparlamentet. Situationen måste diskuteras med medlemsstaterna för att ringa in orsakerna och finna en praktisk lösning.

Flera medlemsstater framhåller att direktivet inte säger något om personer med dubbelt medborgarskap i två EU-länder. Eftersom bestämmelser saknas i direktivet är dubbel röstning möjlig.

Men direktivet är inte tillämpligt på dubbelt medborgarskap. Direktivet handlar om unionsmedborgare som är bosatta i en medlemsstat där de inte är medborgare. Personer med dubbelt medborgarskap som är medborgare i bosättningsstaten är per definition inte bosatta i en medlemsstat där de inte är medborgare.

Även om problemet inte är omfattande kan dubbelt medborgarskap leda till dubbel röstning. Kanske kunde informationsutbytet användas för att undvika detta. Frågan ligger visserligen formellt utanför direktivets tillämpningsområde, men bör enligt kommissionen ändå tas upp i diskussionerna med medlemsstaterna om informationsutbytet.

Två av medlemsstaterna har uppmärksammat de olika systemen för bosättning, som kan leda till att en person kan anses ha laglig hemvist i två länder. Kommissionen anser att problemet bör analyseras närmare med medlemsstaternas ansvariga myndigheter.

4. SLUTSATSER

4.1. Information till medborgarna

Valdeltagandet i bosättningsstaten avgörs av olika faktorer och ingår i en allmänt sjunkande trend, men fortfarande är skillnaderna mellan antalet registrerade väljare på de olika medlemsstaternas röstlängder så stora att de bör kunna påverkas av informationskampanjer.

Medlemsstaterna väljer själva hur de praktiskt skall informera unionsmedborgarna, men kommissionen anser att det måste ske "i god tid och på lämpligt sätt". Medlemsstater som Grekland, Tyskland och Frankrike har ett inskrivningstal som ligger klart under genomsnittet i EU och bör därför göra allt för att fullgöra plikten att informera unionsmedborgarna och göra informationen effektivare. Kommissionen anser att de tre medlemsstaterna bör börja arbeta på detta snarast.

Alla medlemsstater som ännu inte tar personlig direktkontakt via post med röstberättigade unionsmedborgare som bor på deras territorium uppmanas att göra det. Medlemsstaterna bör göra det så enkelt som möjligt att skriva in sig i röstlängden, till exempel genom att återsända ett lämpligt formulär via post.

Kommissionen anser att man även bör utreda andra lösningar, till exempel att dela ut formulär för upptagning i röstlängd vid unionsmedborgarnas alla kontakter med lokala eller nationella myndigheter. Hädanefter bör bosättningsstatens insatser inriktas mer på att uppmuntra och underlätta upptagningen i röstlängden än på att informera om rätten att rösta och kandidera. Till skillnad från informationskampanjerna som ju bara bedrivs strax innan varje val bör detta arbete bedrivas kontinuerligt.

4.2. Informationsutbyte

Systemet för informationsutbyte fungerar fortfarande inte bra. Det beror dels på att vissa medlemsstater inte följt de former man enats om för utbytet, dels på bestämmelserna i vissa medlemsstaters vallagar.

Kommissionen kommer att fortsätta arbeta för ett bättre informationsutbyte i praktiken enligt dagens bestämmelser, i samarbete med medlemsstaternas behöriga myndigheter. Enligt kommissionen behöver inte direktivet ändras, även om utbytet försvåras av att det saknas harmoniserade tidsfrister för inskrivning i röstlängderna.

Kommissionen betonar att alla system och rutiner som inrättas även framdeles måste stå i proportion till det problem som skall lösas.

Bilagor

Informationskampanj

Medlemsstat	Beskrivning	Procent registrerade unionsmedborgare från andra medlemsstater
Österrike	Ansvaret för information till utlänningar delegerades från riksnivå till kommunerna. En informationskampanj bedrevs via Internet.	15,1 %
Belgien	Information offentliggjordes i officiella tidningen. En broschyr distribuerades genom kommunförvaltningar och postkontor. Information spreds via Internet och i rikstäckande tidningar.	7,7 %
Danmark	Inrikesministeriet sände en informationsskrivelse till alla unionsmedborgare.	26,6 %
Finland	Personliga informationsskrivelser sändes till alla medborgare. Information spreds också via rikstäckande press.	28,1 %
Frankrike	Informationskampanj på riksnivå. Särskilda telefonlinjer med information. Europaparlamentets, utrikesministeriets och inrikesministeriets hemsidor. Information via radio.	4,9 %
Tyskland	Officiell information publicerades i tre rikstäckande dagstidningar och en veckotidning liksom i flera regionala tidningar. Delstaternas inrikesministerier spred informationsfoldrar på alla EU-språk. Kampanj per Internet. Flera initiativ på delstats- och kommunnivå.	2,1 %
Grekland	Medier och broschyrer.	1,8 %

Irland	Faktablad med uppgifter om folkbokförda unionsmedborgares rösträtt skickades ut till hushållen tillsammans med standardformulär för registrering i röstlängd (skickades också till alla unionsmedborgare för vilka det fanns uppgift om att de bosatt sig sedan 1994 - 403 personer). I november 1998 bedrevs en riksomfattande kampanj för registrering i röstlängden för 1999-2000 för de lokala valen och Europavalen. Rösträtten för bosatta unionsmedborgare samt slutdatum den 24 maj 1999 framhölls i notiser i nationell press den 7 och 16 maj 1999.	43,9 %
Italien	Informationskampanj på kommunnivå liksom i regional TV, radio och press. Informationsskrivelse skickad till unionsmedborgare.	9,2 %
Luxemburg	Regeringen gav ut en informationsbroschyr. Individuella utskick på olika språk. Informationsmöten i kommunerna. Annonser i lokaltidningen. Affischkampanj.	8,8 %
Nederländerna	Inskrivningsformulär och informationsskrivelser skickades till alla unionsmedborgare från andra EU-länder (på alla officiella EU-språk). Meddelanden från lokala myndigheter. Skrivelser till politiska partier med information om EU-medborgarnas rättigheter. Mediekampanj: TV; radio och broschyrer. Mediekampanj från utrikesministeriet. Personliga brev till nederländska medborgare bosatta i andra medlemsstater.	16,9 %
Portugal	Broschyr på olika EU-språk avsedd för bosatta i Portugal. Information genom massmedier (TV, radio, press).	13,6 %
Spanien	Tillkännagivanden i nationell TV och radio samt regional TV. Broschyrer på engelska, franska och tyska med upplysningar om rösträtten. Lokala myndigheter bedrev egna kampanjer för information till unionsmedborgare i deras region. Personliga brev skickades till alla unionsmedborgare som är inskrivna i spanska kommuner. Breven innehöll information om valen. Mottagaren kunde kryssa i om han eller hon önskade rösta i Spanien och sedan återsända brevet till den lokala myndigheten.	22,4 %
Sverige	Alla unionsmedborgare upptagna i den svenska folkbokföringen fick information och registreringsblanketter direkt i brevlådan. Unionsmedborgare som flyttat till Sverige efter utgången av april fick information och registreringsblanketter från lokala skattemyndigheten.	27,2 %
Förenade kungariket	En broschyr gavs ut i augusti 1998 och alla ambassader och kulturorganisationer ombads att hjälpa till att sprida den. Samma informationskampanj som 1994. Alla hushåll fick i maj en informationsbroschyr med påminnelse om rösträtten och om det nya system som tillämpades.	23,1 %

Hur har systemet för informationsutbyte fungerat?

Medlemsstat	Kunde man med hjälp av de mottagna uppgifterna identifiera medborgare och stryka dem ur röstlängderna? Om inte, varför?	Kunde man med hjälp av de sända uppgifterna identifiera och stryka medborgare ur röstlängderna? Varför?	Hur bedöms systemet för informationsutbyte ha fungerat, särskilt i jämförelse med 1994?	Är det nuvarande systemet tillräckligt för att undvika dubbel röstning?	Anser ni att direktiv 93/109/EG bör ändras? Om ja, hur?
Tyskland	Nej, eftersom informationsutbytet fungerat bristfälligt. Förenade kungariket har inte lämnat några uppgifter, hälften av meddelandena från övriga medlemsstater var ofullständiga (uppgifter saknades om sista inskrivningskommun).	De tyska kommunerna sände sina meddelanden på det godkända formuläret och i pappersform. Med hjälp av uppgifterna kunde personer registrerade i Tyskland identifieras.	Att sända standardformulär innebar en extra arbetsbelastning. Att de mottagna uppgifterna fanns på diskett innebar däremot en avsevärt minskad arbetsbörda jämfört med 1994.	I princip är det nuvarande systemet tillräckligt, men det genomförs bristfälligt i praktiken.	Om problemen inte kan lösas skulle direktivet kunna ändras så att informationsutbytet avskaffas och ersätts med ett system med formellt intygande från väljaren.
Österrike	Österrike kunde kartlägga de berörda medborgarna och undvika dubbel röstning.	Med hjälp av de österrikiska uppgifterna kunde andra medlemsstater identifiera väljarna och stryka dem ur sina nationella röstlängder.	Saknar tillämpning.	Datum för avsändande och mottagande av uppgifter bör harmoniseras på gemenskapsnivå	Direktivet bör ändras så att man samlar alla uppgifter om unionsmedborgare som är bosatta i ett annat EU-land än sitt ursprungsland i en central databas hos kommissionen. Åtminstone bör tidsfristerna för översändande av uppgifterna harmoniseras.

Belgien	Ja.	Det beror på varje medlemsstats organisation	Användningen av disketter gjorde kontrollen mer effektiv än 1994.	Dubbel röstning kan svårligen avskaffas genom det nuvarande systemet.	Utbytet bör vara hårdare styrt: systematisk användning av disketter eller e-post samt ett fast datum för informationsutbytet.
Danmark	Ja.	Vissa medlemsstater kan ha haft svårigheter att identifiera personerna eftersom en del uppgifter som eventuellt var av betydelse för ursprungslandet (flicknamn) inte fanns med. Uppgift om sista valkrets i ursprungslandet saknades i en del fall, huvudsakligen för väljare som redan var inskrivna 1994.	Informationsutbytet fungerade generellt sett bättre än 1994, utom med Förenade kungariket.	Det nuvarande systemet gör det i stor utsträckning möjligt att säkra att en dansk medborgare inte kan rösta två gånger. Däremot tar det ingen hänsyn till personer med dubbelt medborgarskap, alltså som är medborgare i Danmark och ett annat EU-land. Inte heller beaktas att reglerna för fastställande av bosättningsort varierar mellan medlemsstaterna emellan, vilket kan leda till att en person helt enligt reglerna kan vara bosatt i flera medlemsstater.	Nej.
Spanien	9 870 medborgare kunde identifieras, vilket motsvarar 60 % av meddelandena från medlemsstaterna. De personer som inte kunde identifieras fanns inte uppförda i spanska röstlängder, eller tvivel rådde om identifieringen.	Ja.	Systemet fungerade bättre än 1994 tack vare databehandlingen. Huvudsakliga problem: vissa länder lämnade ingen information, en del information kom in sent, databehandlingen medförde vissa svårigheter.	Ja..	Ett problem var att medborgare i vissa fall ströks från spanska röstlängder på grund av uppgifter från andra medlemsstater, fastän de redan hade lämnat dessa. Det bör införas en procedur för att uppdatera uppgifterna innan röstkort sänds ut. Automatisk strykning från röstlängder bör inte tillåtas.

Finland	Ja, alla väljare kunde identifieras. Det skulle inte ha varit möjligt utan datahjälpmedel.	Ytterligare uppgifter bifogades disketterna för att underlätta identifieringen av personer.	Informationen borde inkomma senast 60–70 dagar före valet.	Det nuvarande systemet är bra, förutsatt att medlemsstaterna skickar informationen i tid.	Se föregående svar.
Frankrike	Inget svar.	Inget svar.	Inget svar.	Inget svar.	Inget svar.
Grekland	Nej, av följande två skäl: Lagstiftningen tillåter inte heller strykning av grekiska medborgare i utlandet som väljer grekiska kandidater i utlandet. De mottagna uppgifterna innehöll inte de upplysningar som krävdes för att identifiera väljarna.	Ingen uppfattning.	Systemet har fortfarande vissa brister.	Det nuvarande systemet kan förbättras.	Det behövs detaljerade upplysningar om hur varje medlemsstats röstlängd upprättas.
Irland	Uppgifterna var helt otillräckliga för att man skulle kunna få fram om personerna ifråga var registrerade i Irland. Ytterligare upplysningar om t.ex. senaste fullständiga adress i Irland och flyttår behövs. Det finns inga bestämmelser i irländsk lag om att stryka personer ur röstlängden. En irländsk medborgare som bor i ett annat land i mer än 18 månader förlorar dock rätten att rösta i Irland.	Antagligen inte, av samma skäl som gjorde att Irland inte kunde identifiera irländska medborgare.	Systemet hanterades bättre än 1994 och fungerade i stort sett på överenskommet sätt. Det faktum att varken Tyskland eller Nederländerna hade något samordningsorgan på nationell nivå medförde att en mängd papperskopior insändes, vilket var otillfredsställande.	Eftersom ursprungsländerna inte kan identifiera sina medborgare med hjälp av mottagna uppgifter tycks det nuvarande systemet inte kunna förhindra dubbel röstning.	Det finns inga direkta bevis för att dubbel röstning förekommer vid Europavalen, och informationsutbytet mellan medlemsstaterna är därför kanske inte nödvändigt. Det vore bättre att använda de resurser som läggs ner på informationsutbytet på att uppmuntra medborgarna att rösta.

Italien	Uppgifterna gjorde det endast möjligt att identifiera ett begränsat antal personer och stryka dem ur röstlängden: 15 308 av de 57 298 meddelanden som inkom.	I princip ja.	Systemet fungerade något bättre än 1994.	För närvarande är kontrollen av dubbel röstning otillräcklig, med tanke på bristerna i systemet för informationsutbytet och avsaknaden av bestämmelser om dubbelt medborgarskap	Det kunde vara lämpligt att ändra direktivet så att en gemensam tidsfrist införs för upptagande i röstlängd och för utbyte av information.
Luxemburg	För det mesta, ja. Huvudproblem: ofullständiga adressuppgifter som endast angav land men inte kommun, inga uppgifter om hur länge personerna vistats i utlandet.	De inkomna uppgifterna gjorde det möjligt att identifiera personer som registrerats i Luxemburg.	Ingen förändring jämfört med 1994.	Dagens system gör det inte möjligt att helt utesluta dubbel röstning.	

<p>Nederländerna</p>	<p>Sju fall av dubbel inskrivning upptäcktes. Den största andelen uppgifter om nederländska väljare som är skrivna i en annan medlemsstat (60 000) inkom dock alltför sent för att man skulle hinna kontrollera dem (manuellt) eller inkom på disketter som inte gick att läsa.</p>	<p>Ja. Uppgiftskategorierna byggde på överenskommelser på EU-nivå.</p>	<p>I teorin är systemet bättre, men inte i praktiken. Se svaret på följande fråga.</p>	<p>Huvudsakliga problem: ingen hänsyn tas till personer med dubbelt medborgarskap. Det är också problematiskt att avgöra i vilken medlemsstat en person skall föras upp i röstlängden om han eller hon enligt bestämmelserna i två olika medlemsstater är bosatt i båda. Det har dessutom visat sig att vissa medlemsstater fortfarande automatiskt kallar andra EU-länders medborgare till valen i Europaparlamentet eller skriver in dem i sina röstlängder utan att tydligt informera medborgarna om konsekvenserna. Informationsmängden som skall utbytas mellan medlemsstaterna är enorm och måste kontrolleras på mycket kort tid. Situationen kompliceras ytterligare av att medlemsstaterna tillämpar mycket olika tidsfrister för att sammanställa röstlängderna.</p>	<p>Direktivets räckvidd borde åtminstone utökas så att det omfattar personer med dubbel nationalitet. Ett avsevärt hinder är att medlemsstaterna tillämpar olika tidsfrister för att föra upp väljare i röstlängd.</p> <p>Slutligen innehåller direktivet alltför få kriterier för bedömningen av unionsmedborgare som både är bosatta i sitt hemland (enligt det landets lagstiftning) och i en annan medlemsstat (enligt den medlemsstatens lagstiftning).</p>
-----------------------------	---	--	--	--	--

<p>Portugal</p>	<p>Generellt sett kunde de berörda personerna identifieras och strykas ur röstlängden tack vare uppgifterna. Huvudsakliga problem: ofullständiga uppgifter eller uppgifter som sändes till konsulaten (Nederländerna och Luxemburg), samt saknade uppgifter från Förenade kungariket.</p>	<p>Vissa svårigheter kan ha uppkommit eftersom endast ursprungslandet uppgavs.</p>	<p>Systemet fungerade bättre än 1994 och var enklare att hantera. Det borde förtydligas vilka organ som ansvarar för utbytet och vilka fält som skall fyllas i för identifieringen av väljarna. Bättre kunskaper om varje medlemsstats praxis för transkribering av namn och förkortningar krävs.</p>	<p>En högre grad av harmonisering verkar nödvändig.</p>	<p>Direktivet är tillfredsställande. Problemen är snarare av praktisk art.</p>
<p>Förenade kungariket</p>	<p>Enligt nuvarande lagstiftning går det inte att stryka personer i gällande röstlängder. Ett nytt system kommer att införas i tid för att strykningar skall bli möjliga vid EU-valen 2004.</p>	<p>Utbytessystemet bekräftas för sent för att nödvändiga system för översändande till andra medlemsstater skulle kunna finansieras och införas.</p>	<p>Datoriseringen av utbytet var en förbättring jämfört med 1994. Vissa medlemsstaters decentraliserade system innebär dock vissa praktiska svårigheter.</p>	<p>Det nuvarande systemet fungera tillfredsställande i det avseendet att dubbelröstning inte har angivits som något större problem vid EU-valen. Möjligen är det särskilda ansökningsformuläret och varningarna mot dubbel röstning tillräckligt.</p>	<p>De vore nyttigt att utreda hur informationsutbytet bäst kan ske i länder med decentraliserat system för registrering av väljare.</p>
<p>Sverige</p>	<p>Skattemyndigheten fick in uppgifter om 6 374 svenska medborgare som uppgivit att de skulle rösta i en annan medlemsstat. Av dessa ströks 3 420 ur den svenska röstlängden.</p> <p>Uppgifter om 2 618 personer inkom för sent för att de skulle kunna strykas ur röstlängden 150 personer kunde inte identifieras..</p>	<p>Nej. Av uppgifterna framgick ofta inte var de berörda personerna var registrerade som väljare.</p>	<p>Det fungerade lika dåligt för de senaste valen som vid tidigare tillfällen.</p>	<p>Nej. Av olika skäl kunde närmare 3 000 personer inte strykas från den svenska röstlängden, och det är sannolikt att vissa väljare kunnat rösta två gånger. Det är också sannolikt att en del av dessa väljare trodde att det var tillåtet.</p>	<p>Inskrivningsperioden bör vara densamma i alla medlemsstater. Den bör förläggas i god tid innan röstlängderna fastställs i de olika länderna. Dessutom bör informationen förbättras.</p>

Systemet för informationsutbyte

Medlemsstat	När <u>sändes</u> uppgifterna om vilka unionsmedborgare som upptagits i nationella röstlängder?	I vilken form <u>sändes</u> uppgifterna?	När <u>mottogs</u> uppgifterna om medborgare som upptagits i röstlängd i en annan medlemsstat?	I vilken form <u>mottogs</u> uppgifterna?
Österrike	Mellan den 26 april och den 8 juni 2000	E-post eller disketter	Mellan den 25 mars och den 10 juni	Diskett, e-post, papper
Belgien	27 april 1999	Disketter och papper	Från mars till juni	Diskett
Danmark	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Mellan den 15 april 1999 och den 16 juni 1999	Diskett
Finland	Uppgift saknas	Uppgift saknas	April och maj	Diskett, CD-rom och papper
Frankrike	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Tyskland	Uppgift saknas	Papper	Mellan den 19 april 1999 och den 8 juni 1999	E-post, floppy disks och papper
Grekland	7 juni 1999	Disketter och papper	Uppgift saknas	Diskett
Irland	10 maj 1999 och 28 maj 1999	Disketter	Mellan den 12 mars och den 13 juni	Disketter och papper

Italien	17 maj 1999	Disketter	Mellan den 27 april och den 9 juni	Diskett
Luxemburg	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Nederländerna	Efter den 28 april 1999	Uppgift saknas	April-maj	Papper och disketter
Portugal	Mellan den 28 april och den 30 maj	Disketter och e-post	Mellan den 14 april och den 28 maj	Disketter, e-post och papper
Spanien	28 april och 27 maj	Diskett och e-post	Mellan den 26 april och den 10 juni	Disketter, papper och e-post
Sverige	20 maj	Uppgift saknas	Mellan den 5 april och den 11 juni	Disketter och papper
Förenade kungariket	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Mellan den 25 mars och den 8 juni	Diskett och papper

Väljare från andra EU-länder (potentiella och faktiska) uttryckt i procent

Medlemsstat	Totalt antal väljare	Unionsmedborgare i röstberättigad ålder	Potentiella EU-väljare i procent av alla väljare	Antal väljare	Antal registrerade EU-väljare	Faktiska EU-väljare i procent ¹⁴
Tyskland	60 786 904	1 573 316	2,52	27 468 932	33 643	0,12
Österrike	5 847 660	97 359	1,64	2 888 733	14 659	0,51
Belgien	7 343 464	496 056	6,36	6 668 079	38 233	0,57
Danmark	4 012 440	46 400	1,15	2 023 306	12 356	0,61
Spanien	33 816 379	290 085	0,85	21 334 125	64 904	0,30
Finland	4 141 098	13 898	0,33	1 248 122	3 911	0,31
Frankrike	40 132 517	1 427 315	3,44	18 766 155	70 056	0,37
Grekland	8 912 901	40 000	0,45	6 711 728	736	0,01
Irland	2 864 361	67 900	2,34	1 438 287	29 804	2,07
Italien	48 274 956	109 800	0,23	34 181 853	10 136	0,02
Luxemburg	219 187	111 500	34,75	188 062	9 811	5,22

¹⁴ Eftersom uppgifter saknas om det faktiska valdeltagandet bland unionsmedborgare som förts upp i röstlängd i den medlemsstat där de är bosatta, anses alla inskrivna faktiskt ha röstat. Det betyder att procentsatserna ligger något i överkant.

Nederländerna	11 859 368	167 332	1,39	3 544 408	28 284	0,24
Portugal	8 695 600	30 519	0,35	3 480 948	4 149	0,05
Förenade kungariket	44 481 588	400 000	0,89	10 681 079	92 378	0,86
Sverige	6 664 205	148 470	2,19	2 588 514	40 433	1,56

Antal överklaganden och petitioner per medlemsstat

	A	B	D	DK	E	F	FIN	EL	I	IRL	L	NL	P	S	UK
Överklaganden	2	1	15	-	-	2	-	1	1	-	-	-	1	-	-
Petitioner	-	-	11	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-

UNIONSMEDBORGARNAS DELTAGANDE I POLITISK VERKSAMHET INFÖR VALET¹⁵

Medlemsstat	Kan en unionsmedborgare grunda ett politiskt parti?	Kan en unionsmedborgare bli medlem i ett politiskt parti?	Finns det kvoter?	Finns det andra restriktioner?
Tyskland	Ja, en medborgare från ett annat land kan vara med och grunda ett parti. Partiet i fråga mister dock sin status som politiskt parti om majoriteten av medlemmarna eller av partistyrelsen är utländska medborgare.	Ja, om partiets stadgar tillåter det.	Ja. Varken de politiska partierna eller deras styrelser får bestå till mer än 50 % av medborgare från andra länder (artikel 2.3 i landet om politiska partier). Även andar politiska sammanslutningar anses som partier i fråga om valen till Europaparlamentet, och för dem tillämpas inga kvoter.	Ja. Den politiska verksamheten kan under vissa omständigheter inskränkas för medborgare från andra länder. Se artiklarna 6 och 37 i den tyska utlänningslagen.
Österrike	Ja.	Ja.	Nej.	Nej.
Belgien	Ja.	Ja.	Nej.	En unionsmedborgare måste vara inskriven som väljare i den kommun där han eller hon är bosatt för att vara valbar. (Artikel 41.1, ändrad lag från den 23 mars 1989.)
Danmark	Ja.	Ja.	Nej.	Nej.
Spanien	Enligt 1978 års lag om politiska partier har endast spanska medborgare den rätten, men bestämmelsen anses strida mot författningen.	Ja.	Nej.	Partiets interna struktur och verksamhet måste följa demokratiska principer.

¹⁵ Tabellen är hämtad från rapporten om tillämpningen av direktiv 93/109/EG vid valen till Europaparlamentet i juni 1994 (KOM(1997) 731 slutlig).

Finland	Ja, om han eller hon är bosatt i Finland och är äldre än 15 år.	Ja, om han eller hon är bosatt i Finland	Nej.	Nej.
Frankrike	Ja.	Ja.	Nej.	Nej.
Grekland	Nej.	Det avgöra av partierna själva.	Uppgift saknas.	Uppgift saknas.
Irland	Ja.	Ja.	Nej.	Nej.
Italien	Ja.	Ja.	Nej.	Nej.
Luxemburg	Enligt författningen gäller föreningsrätten endast de egna medborgarna, men i praktiken har också medborgare i andra länder denna rätt.	Ja.	Nej.	En restriktion som är tillåten enligt direktivet: kandidaterna på en valsedel får inte bestå av en majoritet medborgare från andra länder. (Artikel 106.5 i lag av den 25 februari 1979.)
Nederländerna	Ja.	Ja.	Nej.	Medborgare i andra länder kan endast kandidera i val till Europaparlamentet och i lokala val.
Portugal	Nej. Rättigheten är förbehållen portugisiska medborgare som är bosatta i Portugal, artikel 5.DL 595/74, art. 15 och 51 i författningen.	Ja.	Nej.	Väljare som röstar i röstlokal får inte uteslutande vara utländska medborgare (artikel 9-B i lag 14/87) för att inte rösterna skall kunna identifieras.
Förenade kungariket	Ja.	Ja.	Nej.	Nej.
Sverige	Ja.	Ja.	Nej.	Nej.

Antal röstande i ursprungsstaten och i bosättningsstaten¹⁶

	Tyskland	Österrike	Belgien	Spanien	Irland	Italien	Nederländerna	Portugal
Antal röstande i ursprungsstaten	2 708	30 911	136	342 504	220	1 003 353	17 010	94 957
Antal röstande i bosättningsstaten ¹⁷	44 644	4 291	15 463	15 579	2 638	53 363	16 592	24 363

¹⁶ Tabellen visar bara huvudtendenser, eftersom bara nio medlemsstater lämnat uppgifter om sina medborgare bosatta i andra medlemsstater, vilka röstar enligt röstländer i ursprungsstaten och eftersom fem medlemsstater inte preciserat vilken nationalitet gemenskapsmedborgarna på deras röstlängder har..

¹⁷ Siffrorna ligger något i underkant eftersom Finland, Förenade kungariket, Irland, Luxemburg och Nederländerna inte preciserat vilken nationalitet gemenskapsmedborgarna på deras röstlängder har.